

reportasje

Lekende Læring

– Barn skal ha det morsomt. Da lærer de også mest, sier Sylvia van Zuiden, som driver firmaet Ergoterapi for Barn.

Tekst & foto: Else MereteThyness

Nå er hun akkurat ferdig med et tilbygg til huset sitt på Vollen utenfor Oslo, og i lokalene skal det både være rom for behandling og kursvirksomhet. Jeg er blant de første som går over dørsokken. Innenfor ser og lukter det nytt. Gulvene er helt glatte, fargene på gardinene klare. Lyset faller inn gjennom store vinduer.

Egen praksis

Nederlandske Sylvia van Zuiden var ferdig utdannet ergoterapeut i 1987. Kjærligheten lokket henne til Norge, men i løpet av årene har hun videreutdannet seg i haptonomi, babydiagnostikk og babybehandling i hjemlandet. Ideen om egen praksis tok hun også med seg fra Nederland.

– En av mine kollegaer drev sin egen barnepraksis. Jeg hospiterte hos henne, og hun ble min læremester.

Da Vollen postkontor ble nedlagt, startet hun med store lokaler, høy husleie – og ingen kunder.

– Det var fryktelig i begynnelsen, men heldigvis tok praksisen seg raskt opp, sier hun.

Og nå er det altså spesialtegnede lokaler som gjelder.

Todelt virksomhet

Virksomheten Ergoterapi for Barn er todelte. Den ene delen omhandler kurs og undervisning, den andre be-

– Velkommen, sier Sylvia van Zuiden. Malingen er ennå ikke tørr på det nye tilbygget som huser Ergoterapi for Barn.

handling. Tre begreper går igjen, haptonomi, sanseintegrasjon og skrive-dans. Haptonomi er en form for berøringspedagogikk og synliggjør sammenhengen mellom menneskelig berøring, bevegelser og følelser. Sanseintegrasjon er evnen til å ta inn informasjon fra verden rundt oss og fra vår egen kropp, sortere den og kombinere de ulike biter av informasjon slik at vi reagerer og handler menings-

Gjennom bruk av MVPT-3 (Motor Free Visual Perception Test, 3. versjon) testes visuell persepsjon hos Mirna. MVPT-3 er en del av SIT (Sensorische Integratie Test), som brukes av SI-terapeuter i Nederland for å kartlegge mulige problemer i forhold til sanseintegrasjon. Fra fire bilder må testpersonen peke ut den riktige. MVPT-3 kan brukes fra fire år opptil 94 år.

fullt og hensiktsmessig. Skrivdansen er en metode hvor barn beveger seg fra grovmotorikk til finmotorikk. Gjennom dans og lek lærer de riktige, flytende skrivebevegelser.

– Et viktig aspekt ved denne metoden er at den passer godt sammen med teorien om sanseintegrasjon og med faget ergoterapi, sier Sylvia.

Barns utvikling

Ergoterapi for Barn har tilbud for barn fra 0 til 12 år. Behandlingen retter seg mot barn som har problemer med å utføre praktiske handlinger eller bearbeiding av sansinntrykk.

– Barnets utvikling går ikke alltid som ønsket. Et barn kan få problemer med daglige gjøremål, som å kle av og på seg, spise, skrive, leke eller de kan ha adferdsproblemer som hyperaktivitet eller dagdrømming.

Behandlingen starter alltid med en grundig kartlegging. Her er observasjon et viktig element. Hvordan beveger barnet seg, hvordan er kontakten med mor, er det trygg på seg selv, kan det ta av seg skoene, knytte skolissene, holde i en kopp?

– Du kan lære utrolig mye om en person uten å stille et eneste spørsmål, sier Sylvia.

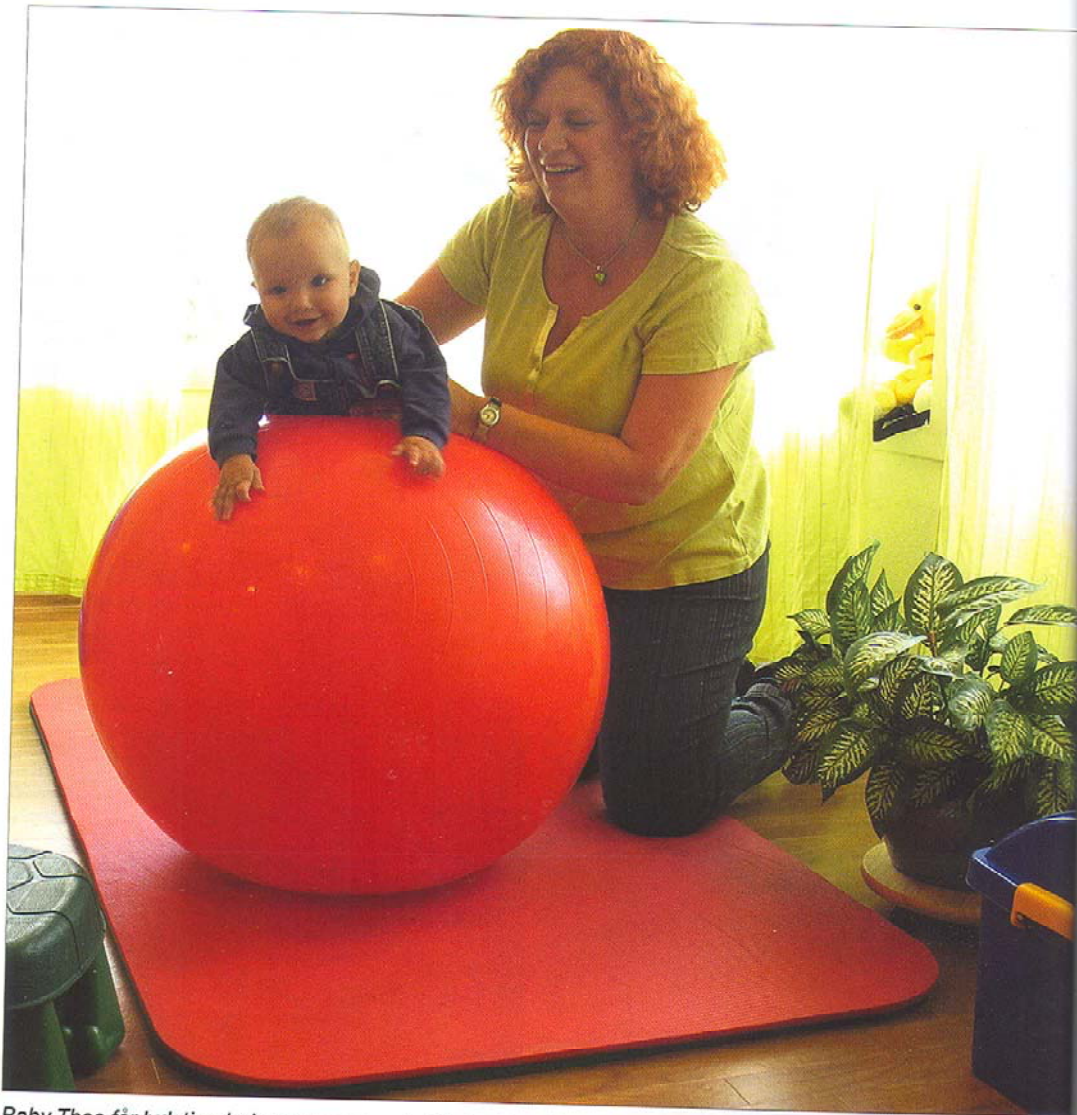
Men hun bruker standardiserte tester også, som MAP – Miller Assessment for Preschoolers og SIT – Sensorische Integratie Test- (med bl.a. deltesten MVPT-3 – Motor Free Visual Perception Test) – som hun har brakt med seg fra moderlandet.

Behandlingen blir individuelt tilrettelagt for hvert enkelt barn, men alt handler om lekende læring.

Klatre og skli, synes Lucas Haukaas, på snart 4 år, er topp! Dette gir ham masse vestibular og proprioceptiv sansestimulering. Det gir utfordringer og masse læring om sin egen kropp. Å komme til Ergoterapi for Barn er gøy!

– Jeg setter en målsetting, men den praktiske behandlingen foregår gjennom lek. Barn lærer best når de gjør noe de

Baby Theo får lydstimulering og munnmotorisk trening på Bobath-ball.

liker. La oss si at barnet skal lære å sykle. Sykling er en sammensatt aktivitet som kan brytes ned i enkelte komponenter. Når vi trener på delferdigheter, som koordinering av syn, armer og ben, balanse og styrking av mage- og ryggmuskler kan dette blant annet gjøres gjennom lek i klatreveggen.

Hun tar frem et annet eksempel hvor barnet har vansker med den taktile sansen, noe som blant annet gjør det vanskelig å knytte skolissene.

– For barnet føles det som å knytte skoene med hansker på. Da må vi bedre sensibiliteten i huden gjennom å jobbe med forskjellige taktile materialer, som f.eks. leire. På hjemmefronten kan foreldrene innlemme det i hverdagen ved blant annet å la barnet vaske håret selv og å la barnet

får lov til å hjelpe til med husvask. Til slutt blir det lett å knytte skolissene selv også.

Kurs

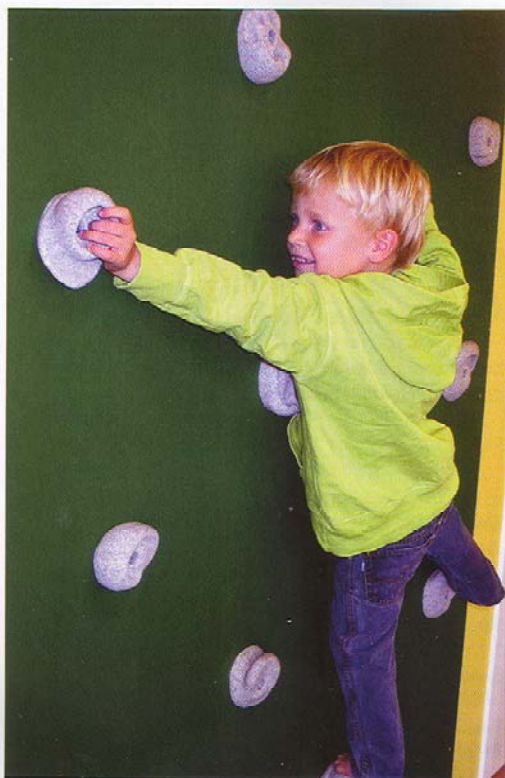
Kursvirksomheten begynte i det stille for noen år siden med ett kurs i året. I år har Sylvia allerede arrangert tolv kurs.

– *Hva er det ergoterapeuter som jobber med barn har lyst til å lære?*

– De ønsker seg matnyttig informasjon, noe de kan bruke i hverdagen. Det er viktig med forskning, men vi trenger praktisk kunnskap også.

– *Hvilke kurs er mest populære?*

– Jeg holder hovedsakelig kurs i sanseintegrasjon, skrivevansker eller berøring. Alle disse temaene er det interesse

Lucas Haukaas i klatreveggen. Her trenes grovmotorikken generelt. Sett fra et sanseintegrasjonsperspektiv utfordres det vestibulære systemet (med samtidig masse proprioseptiv stimulering). Det taktile systemet får også stimulering gjennom klossene.

«Ser du meg?» spør Lucas i tønna, som er en del av en hinderløype. Den er morsom å krabbe igjennom, men kan brukes på mange andre måter også.

for. I oktober skal vi ha et kurs om hjerneveien til læring. Der håper jeg også på god respons.

– Hvordan bruker ergoterapeutene skrivedans?

– Skrivedans brukes på skolen, og er et ypperlig samarbeidsprosjekt for lærere, ergoterapeuter og fysioterapeuter. Du forbedrer barnas finmotorikk gjennom dans og lek, slik de forhåpentligvis skal lære seg å skrive. Det er morsomt og både store og små liker det.

Babymassasje

En del av Sylvias kursvirksomhet som ikke er direkte relatert til ergoterapi, er baby-massasje. Hun holder jevnlig kurs for foreldre. Babymassasjen har mange positive effekter: Den stimulerer sansene til barnet, bedrer kontakten mellom foreldre og barn, pusten blir stimulert, den fremmer blod- og lymfesirkulasjonen, kroppsbevisstheten blir større, selvfølelsen styrket, og det samme blir motorikken og fordøyelsen. Dessuten virker massasjen avslappende både for barnet og foreldrene.

– Berøring er basis for kontakt mellom foreldre og barn. Andre kulturer har gitt oss innsikt i hvor viktig det er med

berøring og massasje. Massasje er dessuten en vellykket måte for å stimulere utviklingen av sansene, sier Sylvia.

Tilgjengelig for alle

Sylvia ønsker ikke å jobbe alene og har et godt samarbeid med ergoterapeutene i kommunene rundt. Noen ganger henviser de klienter til Sylvia, noen ganger blir hun dratt inn i deres arbeidssituasjon som konsulent.

– Det er spennende og fint å samarbeide med felter. Jeg ønsker ikke å bli på en isolert øy.

– Er det interesse for ergoterapi ute blant folk?

– Mange er nysgjerrige, men det er få som vet hva ergoterapeuter egentlig driver med. De fleste forbinder oss med hjelpemidler og tilrettelegging av bolig. De vet ikke at vi kan behandle barn.

– Hva drømmer du om?

– At alle barn skal ha det bra ... !

Så legger hun til:

– Og å få komme inn i skolen og helsestasjonen som en del av det offentlige tilbudet. Jeg vil gjerne være tilgjengelig for alle barn. □